

HATIRLADIKLARIM

Halis AMİROĞLU

Hatıralarımın bir kısmını aziz dostum ve hemşehrim Prof. Dr. Mevlüt Ferhat Bey derginin geçen sayısında neşretti. Daha sonra hatırladıklarımı da değerli okuyucularımıza sunuyorum.

1936 yılında Ahıska'nın Entel köyünde dünyaya geldim ve çocukluğumun ilk yıllarını bu köyde yaşadım. Büyükle-
rimizin ifadesiyle o zamanlar dünyaya kara bulutlar çökmüş ve rüzgârlar kan kokusuyla esiyordu...

Bir tarafta komünist ideolojiyle yönetilen Sovyet devleti, sosyalizm ve komünizmi yerleştirme faaliyeti, diğer tarafta Sovyet ideolojisinin bakteri gibi oraya sıçramasından korkan ABD! Bir taraftan da Nazi Almanya faşizminin iş başına gelmesi ve Hitler'in dünyayı yeniden bölme kavgası... İşte bu hengâme, yeni bir kanlı dünya savaşının çıkmasına işaretli.

Bizim köyümüz olan **Entel**'i gayet iyi hatırlıyorum. Ahıska'nın 20 km doğusunda, Urael'in üstünde yer alan Entel, Ardahan sınırına çok yakın bir yerdedi. Köyün alt tarafında **Urael** Çayı akıyordu. Bu çayın iki yakasında birbirine yakın beş köy vardı: *Gorgizimda, Agara, Kantiyet, Hiryan ve Başlop...*

Bu köylerin ahali Osmanlı fethinden sonra Anadolu'nun çeşitli yerlerinden gelip boş bir hâlde bulunan bu köylere yerleşmişlerdi. Bu köylerin gelişim kaynağı hayvancılıktı.

Benim büyük dedem olan Ömer (lâkabı Omo) Osmanlı zamanında **Entel** köyüne gelmiş. O zaman bu köyde bir aile yani karı koca yaşıyormuş. Onun adına Karakulak diyorlarmış. Büyük dedemizin altı oğlu ve bir kızı dünyaya gelmiş. Bunlar büyümüş ve delikanlı olmuşlar. Bir gün Karakulak, memleketi Ardahan'a göç etmiş... Ömer dedenin ailesi ne kadar boş yerler ve düz toprak varsa hepsini düzeltmiş ve ekin ekmiş, biçmiş. Yani tarla hâline getirmiş. Böylece Entel köyünün ağası olmuş. Bir zaman sonra bu köye başka muhacirler de geliyor. Köyün nüfusu artıyor ve yüz aileyi geçiyor. Bu sonradan gelenler Omo ağanın tarlalarında çalışıyorlar.

Bu arada Omo'nun oğulları zenginleşiyorlar. 1938 yılda Sovyetler kolhoz kurana kadar böyle gidiyor. Bu tarihte her şey değişiyor. Sovyetleşmenin ilk darbesini Ömer Ağa yiyor. Toprakları elinden alıyor. Bu köyde 'Şafak' adlı büyük bir kolhoz kuruluyor. O kolhozun başkanı Ömer Ağa'nın torunu

Halis Amiroğlu

Aydın Bey oluyor. Köyün ahaliyle beraber kolhozda çalışıyor. Senenin sonunda hasılat gün hesabına göre herke-se bölünüyor. Bu durum sürgüne kadar böyle devam ediyor...

Sovyet-Alman savaşı başlayınca 1941 yılında eli silah tutan Ahıska Türkleri de bu savaşa gönderiliyor. Birkaç ay sonra köye kara haberler peş peşe gelmeye başlıyor... Toplum kanlı gözyaşı içindedir. Sovyet ve Hitler darbesinden birkaç sene sonra 1944-topyekûn sürgün belâsı geliyor.

Bizim aile Semerkant vilâyetine getirildi. Tren istasyonunda dört beş aileyi bir at arabasına atıp halkı bu şekilde Özbek köylerine taksim ettiler. Ertesi günü kumandan ve askerler bulunduğumuz köye geldi ve kayıt işlemleri yaptılar. Bu arada ke-sin emri verdi: "Köyden köye gitmek yasaktır. Her ay sonunda imza atacaksınız!" dedi.

Halk günlerden beri yıkanmamış, kirli, bitli bir hâldeydi. Bulaşıcı hastalıklar kol geziyordu. Mevsim kış, soğuk ve açlık şiddetliydi. Toplum sinek gibi ölmeye başladı. Ölülerimizi gömmeye adam bulamıyorduk... Akıllı insanlarımız pazar günleri Özbek kalpağı ve çapan bel bağları yani millî giyimlerini giyip pazara çıkıyor, bilgi getiriyorlardı. Bu haberlerin çoğu yalan yanlış şeylerdi. Ama inanıyorduk.

Millet yedi sene boyunca bohçaları açmıyordu; bugün yarın geri gideceğiz diye...

1953'te cellat Stalin cehenneme gitti. Herkes matem tutsa da biz Ahıska Türkleri bu habere sevindik.

Sürgünden on üç yıl sonra Ahıskalılardan beş kişi Ticaret Enstitüsüne kabul edilmişti: Zaxanlı Dahbed, Laşeli Feramuz, Orçoşanlı Osman, Buhara'dan Azgurlu Hamid ve Semarkant'tan da ben Entelli Halis. 1961 yılında hepimiz bu enstitüden mezun olduk. Arkadaşlar Özbekistan'da çalışmaya başladılar. Beni Kırgızistan'a gönderdiler. Duyduğuma göre Osman ve Feramuz Hakk'ın rahmetine kavuşmuşlar. Geç de olsa buradan onlara rahmet diliyor ve ailelerine taziyelerimi gönderiyorum. Kırgızistan'da kırk yıl çalıştım ve emekli oldum.

2007 yılında ailemle İstanbul'a geldim. Çok şükür iyi yaşıyoruz. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı oldum, çok mutluyum. Yurt dışında kalan akrabalarım ve Ahıska Türk toplumu inşallah bir gün onlar ya gelirler ya da ana vatan Ahıska'ya kavuşurlar.